Hukuk Bölümü 2006/209 E. , 2006/228 K.

- 1475 SAYILI KANUN HK

  - İŞ KANUNU (14. maddesi yürülükte) (1475) Madde 108
  - İŞ KANUNU (14. maddesi yürülükte) (1475) Madde 25

"İçtihat Metni"

Davacı : A. Toprak San. Ve Tic. A.Ş.

Vekili : Av. S.Ö.

Davalı : Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Trabzon Bölge Müdürlüğü

O L A Y : 1475 sayılı İş Kanunu'nun 25.maddesine aykırı olarak, eski hükümlü işçi istihdamı yapılmadığından bahisle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Trabzon Bölge Müdürlüğü'nün 15.1.2003 gün ve 236 ve 237 sayılı işlemleri ile aynı Kanunun 108. maddesine dayanılarak, 98. maddesine göre davacı şirket adına idari para cezaları kesilmiştir.

Davacı şirket vekili, söz konusu para cezalarına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

TRABZON İDARE MAHKEMESİ; 30.1.2003 gün ve E:2003/69; K:2003/52 sayı ile, 1475 sayılı Kanunun 108 maddesine göre, verilen idari para cezalarına karşı 7 gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceğinin hükme bağlandığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar Danıştay 10.Dairesinin 8.12.2003 gün ve E:2003/1690, K:2003/4866 sayılı kararıyla onanmış ve karar kesinleşmiştir.

Davacı şirket vekili, bu arada Danıştay'daki temyiz sonucunu beklemeden, sadece 15.1.2003 tarih ve 236 sayılı idari para cezasına ilişkin işlemin iptali istemiyle 21.1.2003 tarihinde adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

TRABZON 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 27.5.2005 gün ve E:2005/176 D.iş. sayı ile, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 108. maddesinde, verilen idari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurulabilir hükmünün getirildiği gerekçesiyle, kesin olarak görevsizlik kararı vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Ahmet VELİOĞLU, Serap AKSOYLU, Z. Nurhan YÜCEL, Levent ÖZÇELİK ve Celal IŞIKLAR'ın katılımlarıyla yapılan 11.12.2006 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..."açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde, 15.1.2003 tarih ve 236 sayılı idare para cezasına ilişkin işlemle ilgili olarak olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yöntem uyarınca, davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekirken; Başkanlık yazısı üzerine dosyanın gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 25, 98 ve 108. maddelerine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

1475 Sayılı İş Kanununun 98. maddesinin C fıkrasında, 25 inci maddedeki hükümlere aykırı hareketle sakat ve eski hükümlü çalıştırmayan işveren veya vekiline çalıştırmadığı her sakat ve eski hükümlü ve çalıştırmadığı her ay için yetmiş milyon lira para cezası verileceği belirtilmiş; Yasanın 108. maddesinin ikinci fıkrasında ise, İdari nitelikteki para cezalarının ilgililere usulüne göre tebliğ edileceği, bu para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüş iken; anılan Kanun 22.5.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun 120. maddesi ile, -14. madde hariç-yürürlükten kaldırılmış, geçici 1. maddesinde" Diğer mevzuatta 1475 sayılı İş Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır." hükmüne yer verilmiştir.

Kaldırılan 1475 Sayılı yasanın yerine yürürlüğe konulan22.5.2003tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir" denilmiş; 30.maddesinde, işverenin; işyerinin kapasitesine göre belirlenecek oranlarda özürlü ve eski hükümlü ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca istihdamı zorunlu olan terör mağduru işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlü olduğu; 101. maddesinde, bu Kanunun 30 uncu maddesindeki hükümlere aykırı hareket eden işveren veya işveren vekiline para cezası verileceği kurala bağlanmış; aynı Kanun'un 108. maddesinde, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği öngörülmüş; düzenleme, Yasanın Resmi Gazetede yayımlandığı 10.6.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 1475 Sayılı İş Kanunu'nda yer alan, "idari nitelikteki para cezalarına karşı sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceği" yolundaki görev kuralı, 4857 sayılı İş Kanunu ile "bu cezalara karşı yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği" şeklinde

değiştirilmiş ve yeni düzenleme 10.6.2003 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre; görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, İş Kanunu'na göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde, idari yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Öte yandan; 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun Geçici 2. maddesinde, "Bu Kanun hükümleri, yürürlüğe girdiği tarih itibariyle idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen idari yaptırım kararları hakkında uygulanmaz." denildiğinden, bakılan uyuşmazlıkta, bu Yasa hükümlerinin uygulanmayacağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, idare mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Trabzon İdare Mahkemesi'nce verilen 30.1.2003 gün ve E:2003/69, K:2003/52 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.12.2006 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.